

Perspektiver på mistrivsel blandt børn og unge

Der er mange gode grunde til at sætte såvel politisk som fagligt og strategisk fokus på psykisk mistrivsel blandt børn og unge. I det følgende ridses et udpluk op.

Politisk ramme

Sundhedsreformen 2022 peger på, at mistrivsel blandt børn og unge er for stor, at alt for mange unge bevæger sig for lidt, og at unge, der bevæger sig, generelt har færre symptomer på mistrivsel end unge, der er inaktive.¹

I debatoplæg til Sundhedsaftale 2024-2027 for Region Midtjylland er Psykiatri og Trivsel et af de tre fokuspunkter der peges på, herunder at alt for mange børn og unge mistrives.

Den politiske klynge i Horsens har i tråd med både Sundhedsreform 2022 og oplægget til Sundhedsaftale 2024-2027 valgt, at børn og unges mistrivsel skal være et af to indsatsområder i Horsensklyngen.

Forskningsresultater

VIVE – det nationale forsknings- og analysecenter for velfærd udgav i 2022 rapporten "Børn og Unge i Danmark – Velfærd og trivsel 2022". Rapporten er statistisk baseret og udgives for fjerde gang, og er dermed også en rapport, der viser udvikling. Rapporten peger på tre områder, hvor der ud fra undersøgelsens forskellige resultater særligt synes at være sket en forværring over de sidste 12 år. De tre områder er:

- Den psykiske mistrivsel blandt unge
- Den faldende skoleglæde
- Faldet i den sundhedsforebyggende adfærd

Tilsvarende har Center for ungdomsforskning, Aalborg Universitet, samlet ny forskning om unges mistrivsel i bogen: "Mistrivsel i lyset af tempo, præstation og psykologisering". Bogen bygger på en række dybdeinterviews med unge i mistrivsel og en kvantitativ analyse blandt 2080 tilfældigt udvalgte unge i alderen 16 – 25 år. Forskerne introducerer to centrale begreber til at forstå unges mistrivsel:

Klassisk udsathed: Handler om klassiske samfundsforhold som ulighed, økonomiske og sociale vilkår, som kan føre til mistrivsel (fx misbrug i hjemmet, fattigdom osv.).

Ny udsathed: En bredere gruppe af unge på tværs af sociale lag bliver ramt af udsathed end dem, der traditionelt har været i risiko. Og dem der i forvejen har det svært, får det endnu sværere. Den nye udsathed kommer bl.a. til udtryk i oplevelser af pres, stress og angst. Det handler især om rammerne for ungdomslivet fx øget præstationspres.

I den offentlige debat

Svend Brinkmann, psykolog og professor, er med til at dagsordensætte børn og unges psykiske mistrivsel i den offentlige debat. For eksempel i et interview i Deadline på DR2 den 3. januar 2023, hvor han fortæller, at der ses en ny udsathed blandt de unge, men at det er ikke nødvendigvis et psykiatrisk problem, men måske snarere et socialt problem. Problemet løses i stadig højere grad med diagnose- og symptomopsporing, men meget af det skal ikke løses i psykiatrien men med pædagogiske indsatser. Svend Brinkmann formulerer, at det er vigtigt at børn og unge bliver

¹ Kilde: Unges forhold til krop, motion og sundhed, Børnerådet – Børnefakta 2020

'verdensvendte'. Han pointerer, at det er de voksnes ansvar (politikere, dem der designer skolerne osv.) at skabe rammerne for at de unge bliver verdensvendt.